

*У спеціалізовану вчену раду
Д 14.053.01 Житомирського
державного університету імені Івана
Франка
10008, м. Житомир,
вул. В. Бердичівська, 40*

*директора Житомирського обласного
педагогічного ліцею Житомирської
обласної ради,
кандидата педагогічних наук, доцента
Корінної Людмили Віталіївни*

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертацію
ЛЕВКІВСЬКОЇ КРИСТИНИ ВАЛЕРІЇВНИ
“ЦІННІСНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ
ІННОВАЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ”**

поданої на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки

Сучасний період розбудови України як держави характеризується суттєвими змінами у всіх сферах життєдіяльності людини, які особливо позначаються на характері й структурі цінностей суспільства та окремої особистості. Проблема цінностей була і є предметом аналізу філософів, педагогів, психологів, соціологів та інших вчених. Особливої актуальності вона набула в даний час, коли відбувається переоцінка системи цінностей, принципів моральності та формуються нові цінності та ідеали. Це зумовлює потребу переорієнтації системи освіти на діяльність відповідно до нових ціннісних засад. Особливо важливим обґрунтування ціннісних засад діяльності вважаємо в контексті розбудови інноваційних освітніх установ і закладів як осередків впровадження провідного педагогічного досвіду. Підкреслимо, що у вітчизняній та зарубіжній педагогіці недостатньо системних педагогічних досліджень, присвячених теорії та практиці аксіологічних засад функціонування інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів.

Вище зазначене дозволяє зробити висновок про **актуальність теми дисертаційного дослідження К. В. Левківської «Ціннісні засади діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів України».**

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується кількома чинниками – вдалою і продуманою логікою викладення матеріалу, яка з урахуванням досліджуваної теми не є типовою для наукових робіт з загальної педагогіки, широтою й різноманітністю опрацьованої дисертанткою джерельної бази, результатів власного наукового дослідження, побудованого на трьох ієрархізованих рівнях (суспільства, системи освіти, суб'єктів навчально-виховного процесу інноваційних ЗНЗ).

Висвітливши у розділі I своєї роботи аксіологічні характеристики діяльності інноваційних навчальних закладів як науково-теоретичну проблему та заклавши у такий спосіб надійний методологічний фундамент для подальшого викладення матеріалу, дисертантка у розділі II всебічно і ретельно показує обґрунтування та розробку організаційно-педагогічних умов впровадження ціннісних засад діяльності інноваційних ЗНЗ з урахуванням результатів факторного аналізу проблеми дослідження. Проаналізована К.В. Левківською широка джерельна база дозволила авторці:

- дослідити проблему аксіологічного змісту діяльності інноваційних закладів освіти, звертаючись до міждисциплінарного аналізу здобутків різних галузей знань;
- конкретизувати критерії та показники моніторингу рівня упровадження ціннісних засад в діяльність інноваційного загальноосвітнього навчального закладу;
- обґрунтувати та розробити модель упровадження організаційно-педагогічних умов реалізації ціннісних засад діяльності інноваційних ЗНЗ.

Не обмежившись результатами теоретичного аналізу, який, поза сумнівом, є результатом кропіткої праці, здобувачка розділ III дисертації присвятила дослідно-експериментальній роботі з перевірки дієвості моделі упровадження організаційно-педагогічних умов реалізації ціннісних засад діяльності інноваційних ЗНЗ. Таким чином, структурні частини дисертації К.В. Левківської внутрішньо пов'язані між собою і становлять органічну єдність.

Під час написання роботи дисертантка опрацювала значний масив філософської, психологічної та педагогічної наукової літератури, також літератури з загального наукознавства, проаналізувала нормативно-правову базу діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів в Україні. Вона вміє логічно викладати та аналізувати теоретичний і практичний матеріал, формулювати виважені висновки, застосовувати різні методи наукового пізнання, вести змістовну і коректну наукову полеміку. Дисертаційна робота справляє позитивне враження, оскільки К.В. Левківська, продемонструвавши такі якості справжнього вченого, як працездатність, і наполегливість, зуміла запропонувати нам цілісне й виважене уявлення про ціннісні засади діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів і організаційно-педагогічні умови їх оптимізації.

Наукова новизна дисертації К.В. Левківської визначається тим, що у вітчизняній та зарубіжній педагогіці недостатньо висвітлені науково обґрунтовані ціннісні засади діяльності інноваційних навчальних закладів освіти та немає наукових праць. Дисертантка розробила і науково обґрунтувала критерії моніторингу рівня впровадження ціннісних засад у діяльність інноваційного навчального закладу, модель упровадження організаційно-педагогічних умов реалізації ціннісних засад діяльності інноваційних навчальних закладів в Україні, фактори впливу на досліджуване явище. Дисертанткою уточнено поняття «цінності інноваційного навчального закладу», «загальноосвітні цінності»,

«конкретно-педагогічні цінності»; удосконалено зміст та форми розвитку ціннісних засад діяльності інноваційного навчального закладу, систему знань про вплив факторів різного порядку на ціннісні засади діяльності інноваційних навчальних закладів. В її роботі подальшого розвитку набули наукові уявлення щодо функціонування навчальних закладів різного типу в Україні, а також характеристики аксіологічної сфери сучасного навчального закладу.

Практичне значення розглядуваного дисертаційного дослідження вбачається у тому, що одержані К.В. Левківською результати можуть і повинні враховуватись при організації діяльності закладів освіти різних рівнів і типів. Особливо зазначене стосується впровадження розробленої авторкою системи організаційно-педагогічних умов, що забезпечують підвищення ефективності впливу на ціннісну сферу суб'єктів освітнього простору; критеріїв моніторингу рівня впровадження ціннісних засад, які дозволяють визначати стан аксіологічної сфери загальноосвітнього навчального закладу. Результати дослідження можуть бути використані як у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів, так і в системі післядипломної педагогічної освіти.

Положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, повно викладені в опублікованих працях дисертантки, п'ять з яких – це статті у наукових фахових виданнях України.

Автореферат дисертації відображає зміст основних її положень.

Отже, за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю і достовірністю, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертанткою наукових працях, а також за оформленням дисертація відповідає вимогам, які встановлені у порядку присудження наукових ступенів і які висуваються до кандидатських дисертацій.

Разом з тим, ознайомлення з дисертаційним дослідженням К.В. Левківської дозволяє висловити деякі критичні зауваження та пропозиції:

1. Говорячи про діяльність інноваційних навчальних закладів України, дисертантка в цілому вдало описує досвід роботи гуманітарної гімназії №1 м. Житомира. Водночас, цікавим було б вивчення ціннісних засад діяльності й інших інноваційних ЗНЗ, зокрема педагогічних ліцеїв.

2. Дисертантка справедливо підкреслює, що у вітчизняній та зарубіжній педагогіці немає єдиної класифікації цінностей сфери освіти. Це знаходить своє відображення у тому, що далеко не всі проблемні питання вирішуються результатами проведеного дослідження. У своїй дисертації М. О. Васильєва запропонувала результати експериментальної перевірки авторської моделі упровадження організаційно-педагогічних умов реалізації ціннісних засад діяльності інноваційних навчальних закладів в Україні, але не запропонувала адаптований варіант обґрунтованих умов для діяльності загальноосвітніх навчальних закладів загалом.

3. Запропоновані дисертанткою навчально-методичні матеріали з проблеми дослідження охоплюють переважно позанавчальні форми роботи інноваційного ЗНЗ. Робота була б більш ґрунтованою за умови демонстрації форм і методів організації власне навчального процесу, заснованого на формуванні загальнолюдських цінностей.

Зроблені зауваження і побажання стосуються складних і дискусійних питань, не впливають на загальний високий науковий рівень дисертації, не піддають сумніву основні наукові результати, отримані дисертанткою.

На підставі викладеного вважаємо, що дисертація К.В. Левківської “Ціннісні засади діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів України” є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв’язують

конкретне наукове завдання; це має істотне значення для вдосконалення навчально-виховного процесу сучасної української школи.

Дисертаційне дослідження К.В. Левківської «Ціннісні засади діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів України» відповідає вимогам п.9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» щодо кандидатських дисертацій та іншим інструктивним вимогам МОН України. Авторка дисертації – Левківська Кристина Валеріївна на основі публічного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

кандидат педагогічних наук, доцент,
директор Житомирського обласного
педагогічного ліцею
Житомирської обласної ради

Л.В. Корінна

22.03.2015 р.